

Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

Досьє королеви детективу

(до 125-річчя від дня народження Агати Крісті)
Інформаційно-методичний матеріал

Запоріжжя
2015

Досьє королеви детективу: інформаційно-методичний матеріал / укладач М. П. Зубко; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2015. – 12 с.

Інформаційно-методичний матеріал містить відомості про творчість яскравої представниці детективного жанру – англійської письменниці Агати Крісті та рекомендації щодо популяризації її творів.

Розраховано на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач

Зубко М. П.

Комп'ютерна верстка

Веселова Л. Г.

Відповідальна за випуск

Данилова Л. В.

15 вересня 2015 року відзначається 125 років від дня народження однієї з найпопулярніших авторів ХХ століття, "детективного генія" - Агати Крісті. Саме під цим іменем нам відома англійка Мері Кларисса Міллер.

Незважаючи на те, що написання детективного роману, здається, більше підходить представникам сильної статі, Агата Крісті царювала в державі Детективу протягом усього ХХ сторіччя і була однією з найбільш публікованих письменниць за всю історію людства. За своє життя Агата Крісті видала більше 60 детективних романів, 6 психологічних романів і 19 збірок оповідань. Письменниці належить рекорд з максимального числа театральних постановок за її творами.

З 1958 року вона була президентом англійського Детективного клубу. Королева Єлизавета II наділила її дворянським титулом.

Більш детально ознайомити читачів із творчим надбанням Агати Крісті допоможуть подані нижче книжкові виставки. Доповненням до них слугуватимуть вислови самої письменниці.

1. **Виставка-ребус "Цей загадковий світ Агати".** ("Докопатися до істини ніколи не пізно").

2. **Виставка-досьє "Королева детективу".** ("Сюжети своїх детективних романів я знаходжу за миттям посуду. Це таке дурне заняття, що мимоволі приходить думка про вбивство").

3. **Виставка-мандрівка "Слідами Агати Крісті"** ("Якщо секрет знають більше, ніж двоє, це вже не секрет").

4. **Виставка-ювілей "Незрівнянна леді Агата"** ("Змінити людину нікому не під силу").

Як стверджують наші сучасники, брати Вайнери: "...усе наше буття перетворилося на детектив – і політика, і культура, і побут. Так і вся інша література життєздатна настільки, наскільки несе в собі детективні засади – захопливість подій, бурхливість сюжету, пошук істини, перемогу добра над злом".

І тому усі заходи, пов'язані з детективами Агати Крісті, повинні не лише знайомити читачів з її творчістю, а й бути пізнавальними, незвичайними і сюжетними.

Мета даного матеріалу – надати допомогу бібліотекарям в організації та проведенні заходів за цією темою з використанням нових цікавих форм роботи.

Пропонуємо звернути увагу на такі заходи:

Літературний квест "Небезпечний світ Агати Крісті"

Ведуча: Доброго дня, шановні гості! Сьогодні я пропоную вам поринути у таємничий світ детективу, але не в звичній для вас ролі читачів, а в ролі справжніх слідчих. Багато людей шукають сьогодні в детективному романі не лише відпочинок, а й інтелектуальні розваги, відповіді на питання буття. Ми не будемо винятком і запрошуємо вас відправитися у світ таємниць, у світ детективу. Нам потрібно, виконуючи різні завдання, відгадуючи загадки та кросворди, дійти до кінцевого пункту і здогадатися, про який саме твір йдеться у завданні. Учасникам команд потрібно дотримуватися свого маршруту (*для кожної команди він свій*) і якомога швидше ви-

конувати завдання. Під час гри ви будете одержувати ключові слова-підказки. Але спочатку нам треба сформулювати дві команди. Назвемо їх так: перша команда – "Інтуїція", друга – "Дедукція".

(Кожній команді видається перша підказка, відгадавши яку, учасники дізнаються, де заховане перше завдання).

Ведуча: Отже, напрями руху команд: **1-а команда:** читальний зал відділу масової роботи та естетичного виховання → відділ науково-методичної роботи та краєзнавства → читальний зал відділу обслуговування учнів 5-9 класів → інформаційно-бібліографічний відділ → абонемент обслуговування учнів 5-9 класів; **2-а команда** – сектор обліку → інформаційно-бібліографічний відділ → відділ науково-методичної роботи та краєзнавства → відділ масової роботи та естетичного виховання → абонемент обслуговування учнів 5-9 класів

Завдання для першої команди

Перша підказка:

Любий друже!
Якщо ліворуч ти підеш,
Там чудо-дерево знайдеш,
На ньому є не пелюстки з плодами,
А чудо-вироби, що створені дитячими руками.

(На дереві, зробленому з картону, до якого прикріплені дитячі поробки, учасники квесту повинні знайти зашифроване слово "Краєзнавство". Його можна прочитати лише за допомогою дзеркала).

Краєзнавство

Саме у відділ краєзнавства діти повинні рухатися далі.

Ведуча: Дайте відповідь на питання: Як називається частина суші, оточена з усіх боків водою? (*Острів*). Так, вірно. На кожному острові можна знайти багато слідів. У мене є малюнки, на яких зображені різні сліди, ви повинні здогадатися, кому вони належать. І лише виконавши це завдання, ви отримаєте папірець з першим ключовим словом "**острів**", яке в подальшому допоможе вам виконати основне завдання квесту. (*Ведуча демонструє намальовані на папері сліди: птаха, лисиці, ведмедя, кабана і людини. Діти відгадують і одержують папірець з ключовим словом*).

Ведуча: На нашому острові не лише багато слідів, але й корисних копалин. На археологічній виставці, під зразками породи, ви знайдете другу підказку, яка допоможе визначити подальший план маршруту.

Друга підказка:

Там про тварин ви зможете дізнатись,
Мультфільми подивитися в тиші,
І чудо-виставками теж помилуватись –
Заняття кожний знайде для душі. (*Читальний зал відділу обслуговування учнів 5-9 класів*)

Але є речовина, яка при додаванні її у їжу або напій, може, не змінюючи їх запах і колір, зробити дуже шкідливими для здоров'я людини. Що це за речовина? (*Отрута*). Вірно, і ви отримуєте папірець з наступним ключовим словом "**отрута**". А що може бути природною отрутою? (*Отруйні рослини*). Так, і саме у книжці про отруйні рослини шукайте подальший напрямок маршруту. (*Книжку підбирає бібліотекар і залишає на аудиторному столі. Черныш, И.В. Удивительные растения/ И.В. Черныш. - М.:ООО "Издательство АСТ", 2002. - 320с. - (Мир вокруг нас).*

2 12 2 16 12 19 4 21 1 25 12 28 18 11 14 3 12 6 6 12 16
(бібліографічний відділ).

$A-1$	$E-7$	$\ddot{I}-13$	$O-19$	$\Phi-25$	$B-31$
$B-2$	$\epsilon-8$	$\ddot{Y}-14$	$\Pi-20$	$X-26$	$\text{Ю}-32$
$B-3$	$\mathcal{K}-9$	$K-15$	$P-21$	$\mathcal{C}-27$	$\text{Я}-33$
$\Gamma-4$	$3-10$	$\mathcal{L}-16$	$C-22$	$\mathcal{C}-28$	
$\dot{I}-5$	$\text{И}-11$	$M-17$	$T-23$	$\text{Ш}-29$	
$\mathcal{L}-6$	$I-12$	$H-18$	$\mathcal{Y}-24$	$\mathcal{W}-30$	

Ведуча: Діти, щоб знайти наступне ключове слово, вам потрібно дати вірні відповіді на запитання вікторини.

1. Назвіть справжнє ім'я Агати Крісті (*Мері Кларисса Міллер*);
2. Які найвідоміші персонажі-детективи створені Агатою Крісті? (*Еркюль Пуаро і Джейн Марпл*);
3. Яка п'єса Агати Крісті, за думкою режисера, повинна була протриматися на сцені 14 місяців, а за думкою автора – не більше 8, проте йде до цього часу? (*"Мишоловка"*);
4. Про який персонаж йдеться у цьому описанні: "Яйцеподібний череп, частково покритий підозрілим темним волоссям, гігантські вуса, пара уважних очей"? (*Еркюль Пуаро*);
5. Назвіть перший роман Агати Крісті. (*"Таємнича подія в Стайлзі"*);
6. Що вплинуло на творчість письменниці та стало причиною того, що 83 злочини в її творах були вчинені за допомогою отрути? (*робота фармацевтом*);
7. Яку назву мала перша відома екранізація роману Агати Крісті "Десять негренят"? (*"З них нікого не залишилось"*);

8. Який роман приніс автору справжню славу? (*"Вбивство Роджера Екroy-да"*);
9. У якому творі ми вперше зустрічаємо Міс Марпл? (*"Вбивство у будинку вікарія"*);
10. Яким даром своєї бабусі наділила Агата Крісті Міс Марпл? (*даром пророкувати*);

Ведуча: Скільки питань було у вікторині? (10). Так, **десять**, і саме ця цифра є наступним **ключовим словом**. І саме у **десятому** ящику каталогу ви знайдете підказку щодо останньої зупинки маршруту.

Четверта підказка:

Якщо ви любите читати,
Книжки там можете додому взяти. (*Абонемент відділу обслуговування учнів 5-9 класів*)

Діти переходять до приміщення абонементу і за допомогою ключових слів-підказок (**острів, отрута, десять**) намагаються знайти книгу Агати Крісті *"Десять негрят"*.

Завдання для другої команди

У вестибюлі діти отримують аркуш-підказку, розгадавши яку, вони дізнаються, куди треба рухатися.

Перша підказка:

Якщо праворуч ти підеш,
Там стіл з комп'ютером знайдеш,
Там читачів є база даних.
Дізнайтесь ви, куди йти далі. (*Сектор обліку*)

Під комп'ютером прихований аркуш з зашифрованим словом – назвою відділу, куди прокладено маршрут: **"Бібліографічний відділ"**. Його можна прочитати лише за допомогою дзеркала.

піддів йннріфсгтоіпдів

Ведуча: Щоб отримати перше ключове слово, вам потрібно зіграти у гру з м'ячем.

Діти стають у коло і передають один одному м'яч під лічилку:

Десять, дев'ять –
Вісім, сім –
Замовкає в небі грім.
Линуть хмари де-не-де,
Далі цифра шість іде.
В лузі скошена трава –

П'ять, чотири, три і два.
Після двійки – одиниця,
На невдаху подивіться.

Той, у кого в руках залишається м'яч, повинен сказати будь-яке слово, пов'язане з детективом і вийти за коло. Коли залишається останній гравець, він отримує аркуш з ключовим словом – **лічилка**.

Ведуча: Наступний план маршруту ви знайдете в десятому ящику бібліографічного каталогу.

Друга підказка:

Про Запоріжжя, про свій край,
Ти з задоволенням читай.
Про Хортицю та про козацтво
Дізнайся у відділі... (Краєзнавства)

Команда прямує до відділу краєзнавства, де їм пропонується розгадати кросворд. Тільки відгадавши всі слова, діти дізнаються, куди рухатися далі і отримують аркуш з черговим ключовим словом.

				1.М	а	р	п	л			
2.З	л	о	ч	и	н						
				3.с	л	і	д				
		4.д	е	т	е	к	т	и	в		
5.К	о	д	е	к	с						
				6.ц	і	л	ь				
		7.М	о	т	и	в					
				8.В	л	а	д	а			
9.П	у	а	р	о							

1. Дуже допитлива леді похилого віку , яка має дар передбачення (*Марпл*);
2. Порушення, насильство над людиною, іншими словами, протизаконний вчинок (*Злочин*);
3. Те, що залишає після себе злочинець (*Слід*);
4. Людина, яка розшукує злочинця (*Детектив*);

5. Буває цивільний, а буває кримінальний (*Кодекс*);
6. Куди влучає снайпер? (*Ціль*);
7. Чим послуговується злочинець і що шукає детектив при розкритті порушення? (*Мотив*);
8. Вона має право керувати державою, спроможна карати, керувати, розпоряджатися діями, поведінкою кого-небудь, або чого-небудь. (*Влада*);
9. "Яйцеподібний череп, частково покритий підозрілим темним волоссям, гігантські вуса, пара уважних очей. Його інструменти розслідування – "метод, порядок і сірі клітиночки" (*Пуаро*).

Ведуча: Кросворд розгаданий, маршрут визначений – це відділ масової роботи та естетичного виховання. Залишилось отримати ключове слово. Для цього підберіть, будь ласка, антонім до слова "білий" (*чорний*). Отже, ключове слово – **"чорний"**.

Діти прямують до відділу масової роботи та естетичного виховання.

Ведуча: Кожна людина має свій неповторний відбиток долоні. І ми пропонуємо кожному з вас перезняти його на аркуш.

Ведуча збирає аркуші з малюнками, змішує їх і пропонує учасникам знайти свій відбиток долоні.

Ведуча: Наступне ключове слово ви відгадаєте, назвавши відому рок-групу – тезку відомої письменниці. (*"Агата Крісті"*). Так, ключове слово – **Агата Крісті**. Саме у книзі "Енциклопедія рок-музики" на сторінці, де йдеться про рок-групу "Агата Крісті" захований аркуш із останнім маршрутом. (Алексеев, А.С. Кто есть кто в российской рок-музыке: Энциклопедия/А.С.Алексеев. - М.: АСТ:АСТРЕЛЬ; 2006. - 559с.)

Третя підказка:

1 2 19 18 7 17 7 18 23	22 23 1 21 29 19 4 19	3 12 6 6 12 16 27
(А б о н е м е н т	с т а р ш о г о	в і д д і л у)

Ключем до розгадки шифру є номери букв у алфавіті:

А – 1	Е – 7	Ї – 13	О – 19	Ф – 25	Ь – 31
Б – 2	Є – 8	Й – 14	П – 20	Х – 26	Ю – 32
В – 3	Ж – 9	К – 15	Р – 21	Ц – 27	Я – 33
Г – 4	З – 10	Л – 16	С – 22	Ч – 28	
Ґ – 5	И – 11	М – 17	Т – 23	Ш – 29	
Д – 6	І – 12	Н – 18	У – 24	Щ – 30	

*Діти переходять до приміщення абонементу і за допомогою ключових слів-підказок (**лічилка, чорний, Агата Крісті**) намагаються знайти книгу Агати Крісті "Десять негрят".*

Учасникам команди, яка першою виконує усі завдання і знаходить книгу, вручаються медалі "Королі детективу".

Літературний диліжанс "Сторінками творів Агати Крісті"

Ведуча: Добрий день, любі друзі! У цьому році виконується 125 років від дня народження Агати Крісті. І ми запрошуємо вас відправитись у надзвичайну подорож сторінками творчості цієї відомої письменниці. І попрямуємо ми на літературному диліжансі.

Кожен письменник, який пише в жанрі детективу, повинен і сам бути детективом, повинен розбиратись у багатьох питаннях. Тож і ми пропонуємо вам спробувати себе в цій нелегкій справі. Але спочатку нам треба сформувати дві команди. Першу команду назвемо "Таємниця", другу – "Загадка". Кожному гравцеві ми видамо спеціальні сигнальні знаки, які ви повинні піднімати, якщо знаєте відповідь на поставлене питання. За кожну правильну відповідь команда отримуватиме проїзний квиток. Команда, що збере більше квитків, і стане переможцем.

Наші команди вже готові? Увага на екран! Ось карта нашого з вами руху.

На екрані з'являється карта з умовними знаками.

Ведуча: Отже, наша перша зупинка – ліс **"Розумійко"**. Уважно слухаємо запитання і даємо вірні відповіді. Право відповіді надається тій команді, яка першою піднімає сигнальний знак.

1. Назвіть романи Агати Крісті, в яких герої отримують анонімні листи? (*"Сумний кипарис", "Десять негрят", "Убивство в будинку вікарія", "Канікули в Лімстоці", "Убивство у Східному експресі"*);

2. В якому творі письменниці вперше зустрічається міс Лемон? (*"Розслідує Паркер Пайн"*);

3. Яка п'єса, за думкою режисера, повинна була протриматися на сцені 14 місяців, за думкою А. Крісті – не більше 8, але йде до цього часу? (*"Мишоловка"*);

4. Яку книгу Агата Крісті написала за три дні? (*"Розлучені весною"*);

5. Скільки жертв було в романі "Смерть приходить наприкінці"? (*сім*);

6. Яким даром своєї бабусі Агата Крісті наділила міс Марпл? (*здатністю передбачати*);

7. У яких творах Еркюлю Пуаро підсипали снодійне? (*"Смерть на Нілі", "Різдвяний пудинг", "Ериманфський верп"*);

8. В яких романах людину вбивають через те, що вона нічого не знала? (*"Трагедія у трьох діях", "Канікули у Лімстоці"*).

Ведуча: А ми рухаємося далі. І наступна наша зупинка – озеро **"Фільмограйко"**. На цій зупинці ми переглядатимемо уривки з фільмів, знятих за творами Агати Крісті. А ви повинні відгадати, з якого твору цей уривок. Як і на першій зупинці за кожну вірну відповідь команда отримуватиме проїзний квиток.

Проходить демонстрація уривків з фільмів.

Ведуча: Молодці! Ви гарно впорались і з цим завданням. А наша наступна зупинка – печера **"Здогадайко"**. Вам, мабуть, відомо, що кожен детектив повинен

знати і уміти розшифровувати таємничі знаки. У мене в руках два листи, які потрібно прочитати. Яка команда перша відгадає і прочитає послання, та і отримає проїзний квиток.

Завдання для першої команди:

"Я иджваз з имав авотог од хивон ьнавуділсзор"
сіМ лпраМ

("Я завжди з вами готова до нових розслідувань")

Міс Марпл)

Завдання для другої команди:

"ешиЛ йишінмузорйан ежомз итадагзор єом янналсоп"
ьлюкрЕ орауП

("Лише найрозумніший зможе розгадати моє послання")

Еркюль Пуаро)

Ведуча: Завдання успішно виконані. А наш диліжанс рухається далі, і ми прибуваємо в пустелю **"Відгадайко"**. Я запрошую вийти по двоє учасників від кожної команди, які будуть виборювати для своїх команд проїзні квитки.

Відібраним учасникам зав'язуються очі і подаються аркуші з зображеннями предметів та істот, і вирізаними у центрі малюнків колами для обличчя. Кожен з учасників, вставивши своє обличчя в отвір, за допомогою навідних питань намагається відгадати, що зображене на малюнку, а потім назвати твір Агати Крісті, у якому цей предмет чи істота зустрічається.

1. Телефон – "Котедж "Соловей";
2. Пес – "Пес, який не гавкає";
3. Птах – "Зернятка у кишені";
4. Ключ – "Загублений ключ".

Ведуча: Проїзних квитків стає все більше, а ми рухаємось далі. Наша наступна зупинка – **острів "Відшукайко"**. Ви знаєте, що кожна людина має свій неповторний відбиток долоні, за допомогою якого можна встановити особистість. Зараз ви бачите розкладені на столі шість різних відбитків долонь. Представникові від кожної команди треба, дістаючи по одному відбитку із циліндра, знайти по три пари серед розкладених на столі.

Діти виконують завдання.

Ведуча: Ви гарно впорались і з цим завданням. І зараз ми вирушаємо до нашої кінцевої зупинки – **міста "Упізнайко"**. Вам добре відомо, що кожна людина унікальна і має не лише неповторний відбиток долонь, а й особисті фізичні дані. Справж-

ній детектив може навіть за допомогою дотику визначити статуру особистості. Зараз ми перевіримо, чи зможете зробити це ви. Нам потрібно по одному учаснику від кожної команди. Ваша задача – із зав'язаними очима, на дотик, упізнати когось із своєї команди.

Діти виконують завдання.

Ведуча: Молодці! А зараз, увага! Здогадайтесь, про кого йде мова? Підказка: це головні персонажі творів Агати Крісті.

1. Років сорока восьми. Кожному, хто вперше побачив її, могло здатися, що вона складається виключно з гострих кутів. (*Міс Лемон*);
2. Невеликого зросту, з яйцеподібною головою, чорним волоссям, "котячими очима" (*Еркюль Пуаро*);
3. Літна стара діва, любить пхати носа не в свої справи (*Міс Марпл*).

Ведуча: Ну що ж, наша подорож на літературному диліжансі завершується. Ви подолали увесь шлях і впоралися з усіма завданнями. Більше проїзних квитків отримали учасники команди (*називається команда-переможець*), і вони отримують дипломи "Знавець творчості Агати Крісті". Але й друга наша команда не залишається без нагород. Вони отримують дипломи "Шанувальники творчості Агати Крісті".

Крім наведених вище заходів, рекомендуємо використати в роботі такі форми, як:

- інтелект-експрес "Леді Агата – королева детективу;
- літературний суд "Таємниця буде розкрита"(за твором "Вбивство Роджера Екрйда");
- літературну подорож "Шляхами невгамовної Марпл;
- детектив-шоу "Школа Агати Крісті".

Бібліографія

1. Агата Кристи. Романы//Бавин С. Зарубежный детектив XX века: Популярная библиографическая энциклопедия/С. Бавин. – М.: Кн. палата, 1991. – с. 80-82.
2. Агата Кристи. Романы, повести, пьесы, рассказы//Бавин С. Зарубежный детектив XX века: Популярная библиографическая энциклопедия/ С. Бавин. – М.: Кн. палата, 1991. – с.82-92.
3. Буячёва, О. Досье королевы детектива: [Сценарии по творчеству Агаты Кристи]/О. Буячёва//Читаем, учимся, играем. – 2000. - № 4. – с. 27-42.
4. Куликова, Н. Королева детектива: [О творчестве Агаты Кристи]/ Н. Куликова// Кристи. А. Смерть в облаках/А. Кристи. – К., 1990. – с. 3-6.
5. Нестерова, А. Опасный мир Агаты Кристи: [Сценарии литературного вечера]/А. Нестерова//Все для учителя. – 1999. - № 21/22. – с. 90-92.
6. Россинская, С. Жизнь как детектив: [Сценарии по творчеству Агаты Кристи]/С. Россинская//Читаем, учимся, играем. – 2010. - № 6. – с. 44-49.
7. Цветов, В. Агата Кристи: [Библиография]/ В. Цветов// История. – 2003. - № 27/28. – с. 12-13. – (Пр. к "П.С.")

Матеріал підготувала

М. Зубко

Комп'ютерна верстка

Л. Веселова

Відповідальна за випуск

Л. Данилова

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49

Факс: (061) 236-85-62

i-mail: zodb@mail.ru
www.zodb.zp.ua